

Statens advokat scorer 14,8 mio. kr. – modparten Harlang fyret for frås

ADVOKATBRANCHEN: Kammeradvokaten erkender at have fået et usædvanligt stort salær i irakersagen, hvor modparten kritiserer, at der ikke er lighed for loven i Danmark.

KRISTOFFER BRAHM
LONE ANDERSEN

kristoffer.brahm@finans.dk
lone.andersen@finans.dk

Statens husadvokat, Kammeradvokaten, har scoret 14,8 mio. kr. i salær på at føre den såkaldte irakersag, hvor landsretten har afgjort, at den danske stat havde et ansvar, da 18 irakiske fanger i 2004 blev tortureret af irakere. Det oplyser Forsvarsministeriet til Jyllands-Posten.

»Kammeradvokaten oplyser, at i ovennævnte sag fra sagens start i juni 2011 og frem til den seneste faktura af 17. maj 2018, der dækker perioden til og med 9. maj 2018, er faktureret salær på i

alt kr. 14.795.744,-. Beløbet er ekskl. moms,« skriver Forsvarsministeriets presseafdeling i en e-mail.

Det er ifølge Kammeradvokaten helt usædvanligt, at en sag udløser så stort et salær.

»Det er bestemt ikke hverdagskost, at en sag trækker 14,8 mio. kr. i salær. Det er udtryk for, at det er en meget speciel sag, som har krævet et ekstraordinært stort stykke arbejde,« siger Tomas Ilsø Andersen, managing partner i Kammeradvokaten.

Det høje salær står i skærende kontrast til det, som modparten Christian Harlang har fået.

Han blev højt usædvanligt pillet af sagen som beskikket advokat sidste år, da

Højesteret stadfæstede Østre Landsrets afgørelse. Samtidig blev hans salær nedsat fra 4,4 til 2,1 mio. kr. Desuden anmeldte Advokatrådet ham til politiet for bedrageri. Det skete i forlængelse af, at dommerne i landsretten fastslog, at han havde fået dækket beløb, som statskassen ikke burde have dækket.

Davids kamp mod Goliat

Det er blot en af flere sager, hvor Christian Harlang har fået nedsat sit salær. Tidligere i år gik han konkurs både personligt og med sit advokatfirma og mistede dermed retten til at virke som advokat.

Ifølge Christian Harlang er det dybt kritisabelt, at der er så stor forskel på aflønningen af parterne i en retssag. Han

er blevet aflønnet via fri proces-ordningen, hvor staten går ind og yder bistand for at give økonomisk dårligt stillede mulighed for at føre retssager.

»Hvis det var en fodboldkamp, ville man ikke acceptere, at det ene hold havde 11 spillere og det andet hold to spillere. Det er Davids kamp mod Goliat i ekstrem grad,« siger Christian Harlang.

Ud over Christian Harlang har en anden advokat været på sagen mod Kammeradvokaten og Forsvarsministeriet. De har samlet fået ca. 4,4 mio. kr.

»Vi har fået ca. 4 mio. kr. De har fået 14,8 mio. kr. Tallene er absurde. Det er det absurde over det absurde. Husk på, at det er en civil retssag.

Det betyder, at vi skal løfte bevisbyrden. Vi skal efterforske og dokumentere sagen. Vi skal det hele. Der er vi ikke bare almindeligt underbetalt, men ekstraordinært underbetalt,« mener Christian Harlang.

Ingen lighed for loven

Foruden den store forskel i salærene peger han på, at Kammeradvokaten som Forsvarsministeriets repræsentant har en anden fordel.

»Kammeradvokaten har et interministerielt udvalg som sin baggrundsgruppe med medlemmer fra Statsministeriet, Udenrigsministeriet, Forsvarsministeriet og Justitsministeriet. Han har det apparat. Plus 14,8 mio. kr. Plus han skal ikke løfte bevis-

byrden. Vi har klienter, som kommer med deres sagsakter i en plasticpose,« siger Christian Harlang.

Det betyder ifølge ham, at der ikke er lighed for loven.

»Den lille skal kunne kæmpe mod den store, og der skal være lighed for loven og lighed for retten. Hvorfor skal vores side underbetales? Er det, fordi man ikke vil have de her sager ført? Jeg forstår det ikke,« siger Christian Harlang.

Det har ikke været muligt at få en kommentar fra Justitsministeriet til Harlangs kritik, som Kammeradvokaten heller ikke har ønsket at forholde sig til.

Forsvarsministeriet har anket dommen i irakersagen til Højesteret.

Ekspert giver Christian Harlang ret i salærslagsmål

■ **Salærerne til advokater, der fører sager om fri proces, er for lave, mener en forsker. De fleste advokater vil ikke føre den slags sager.**

KRISTOFFER BRAHM
LONE ANDERSEN

kristoffer.brahm@finans.dk
lone.andersen@finans.dk

Den kontroversielle og konkursramte eksadvokat Christian Harlang har en pointe, når han kritiserer, at der ikke er lighed for loven i Danmark.

Det mener dr.jur. Frederik Waage fra Syddansk Universitet. Han forsker i civil proces og er medlem af en arbejdsgruppe under Advokatsamfundet, som til efteråret skal se på problemer med lighed for loven i forbindelse med retssager mod det offentlige.

»Fri proces er bestemt en ufuldkommen understøttelsesordning. Det kan vi se, fordi vi har alternativer, hvor staten har fundet det nødvendigt at dække en langt større del af borgernes udgifter til retssager. Det gælder f.eks. retssager på skatteområdet, hvor der er en særlig mulighed for fuld omkostningsgodtgørelse, og visse retssager på ligestillingsområdet, hvor staten tilsva-

rende betaler hele regningen,« siger Frederik Waage.

Tidligere i år gik Christian Harlang konkurs og mistede dermed retten til at virke som advokat. Det skete, umiddelbart efter at han i landsretten fik medhold i, at den danske stat havde et ansvar, da en gruppe irakiske fanger i 2004 blev tortureret af irakere. I den sag fik han et salær på 2,1 mio. kr., mens Kammeradvokaten har fået 14,8 mio. kr.

Konkursbegæringen skete dog som følge af et millionkrav mod Harlang fra en privat fond.

Almindelige markedsvilkår

Ifølge forskeren er størrelsen af Kammeradvokatens regning til staten ikke i sig selv et retssikkerhedsmæssigt problem. Danmark har med ordningen med en kammeradvokat valgt, at det offentlige retssagsbehandling overlades til private advokater, som opererer på almindelige markedsvilkår.

»Det afgørende spørgsmål er, om man får for lidt i fri proces ved domstolene. Her er det nærliggende at skele til, hvad staten giver Kammeradvokaten. Det er slående, at der i Irak-tortursagen er så stor en forskel på honoreringen. I fri proces-sager får man standardiserede takster, og man kan absolut diskutere, om niveauet er

Eksadvokat Christian Harlang har ifølge ekspert ret i, at der er et problem med fri proces i retssager mod det offentlige. Arkivfoto: Rasmus Flidt Pedersen

FRI PROCES

■ **Fri proces er udtryk for, at staten yder økonomisk bistand med henblik på at sikre den enkelte borgers adgang til domstolene.**

■ **Formålet med fri proces er at give personer med mindre gode økonomiske forhold mulighed for at føre retssag på linje med personer med bedre økonomiske forhold.**

Kilde: Civilstyrelsen under Justitsministeriet

rimeligt. Der er ingen tvivl om, at det ikke fuldt ud dækker de udgifter, der er ved at føre retssager,« siger Frederik Waage.

Debatten er ikke ny. Det har tidligere været fremført, at hvis advokater er utilfredse med aflønningen i sager om fri proces, kan de lade være med at tage sagerne. For de kender betingelserne, inden de går ind i dem.

Få vil tage sagerne

Mange advokater vælger da også at lade dem ligge.

En undersøgelse fra Danske Advokater og Advokatsamfundet fra 2011 viste, at 50 pct. af de adspurgte advokater »aldrig førte sager« med fri proces. Andre 32 pct. førte kun helt undtagelsesvist sådanne sager.

Mere end 8 af 10 advokater holder sig – ifølge tallene fra 2011 – dermed fra den form for lavtlønssager, hvor øko-

nomisk dårligt stillede borgere får advokathjælp.

Der er internationalt stor forskel på, hvordan retssager finansieres. I USA får borgere ofte dækket alle udgifter. Det skyldes, at retssystemet tildele advokater så høje erstatningsbeløb, at selv de bedste advokatkontorer kan kalkulere med at repræsentere mindrebedemidlede, selv om de kun har råd til at betale regningen, hvis sagen vinder. I Danmark er ordningen baseret på tilskud direkte fra staten. Her er det ifølge Frederik Waage et problem, at taksterne ikke følger med advokaternes faktiske udgifter.

»Det er et problem, at salærtaksten i sager om fri proces på nuværende tidspunkt ligger så lavt. For konsekven-

sen er, at mange advokater ikke vil bistå borgere med at føre den slags sager,« siger Frederik Waage.

Advokatsamfundets arbejdsgruppe skal komme med anbefalinger i begyndelsen af 2019, hvorefter forslagene skal drøftes politisk.

»Vi har nedsat arbejdsgruppen, fordi vi bl.a. baseret på en afhandling fra Frederik Waage kan se indikationer på, at noget ikke er, som det bør være. Fri proces er en del af det. Men problemet rækker formentlig videre. Overordnet tyder det på, at der ikke er en processuel balance, når borgere fører sager mod offentlige myndigheder,« siger Torben Jensen, der er generalsekretær i Advokatsamfundet.